

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

**Силабус навчальної дисципліни**  
**«Підготовка офіцерів запасу галузі знань «Охорона здоров'я»**  
**Спеціальність «Фармація»»**

|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Обсяг навчальної дисципліни</b>                      | Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЕКТС.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни</b> | За розкладом занять.<br>Кафедра медицини катастроф та військової медицини, вул. Пироговська, 2 поверх                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Викладач (-і)</b>                                    | Завідувач кафедри, к.мед.н., доцент Володимир МАЙДАНЮК, завуч кафедри, к.мед.н., доцент Павло БРЯНЦЕВ, доцент, к.мед.н., Олександр ПАНЧЕНКО, доцент, д.мед.н. Любов ПЕТРУК, доцент к.мед.н., Андрій КОЛОТВИН, асистент Петро ЛАВРЕНЮК, асистент Олександр ТРЕТЬЯК.                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Контактна інформація</b>                             | Довідки за телефонами: 048-7227259;<br>067-950-33-27 Завідувач кафедри Володимир МАЙДАНЮК<br><a href="mailto:volodymyr.majdanyuk@onmedu.edu.ua">volodymyr.majdanyuk@onmedu.edu.ua</a><br>067 77 42 555 Завуч кафедри Павло БРЯНЦЕВ <a href="mailto:vkafod@ukr.net">vkafod@ukr.net</a><br>Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного четверга<br>Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга.<br>Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо. |

**КОМУНІКАЦІЯ**

Комунікація зі здобувачами вищої освіти буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

**АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Предмет вивчення дисципліни* – підготовка офіцерів запасу галузі знань «Охорона здоров'я» Спеціальність «Фармація».

*Мета дисципліни:* набуття здобувачем вищої освіти знань, формування елементів професійних компетентностей та практичних навичок для збереження здоров'я та життя людини за умов надзвичайних ситуацій мирного часу і в бойових умовах, проводити заходи організації медичного забезпечення в умовах надзвичайного стану.

*Завдання дисципліни:*

1. Визначення основних принципів оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах;
2. Оволодіння навичками надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах;
3. Опанування основ організації медичного забезпечення населення і військ як складової системи медичного забезпечення населення держави з урахуванням основних положень Кодексу цивільного захисту, Закону Про екстрену медичну допомогу, Воєнної доктрини України;

4. Засвоєння організації і порядку проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ в залежності від масштабу та характеру санітарних втрат у військах та серед населення.

*Очікувані результати:*

*За результатами вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні*

*Знати:*

- обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань при надзвичайних ситуаціях та в бойових умовах.
- етапи медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах.
- систему лікувально-евакуаційного забезпечення, принципи організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців.
- систему оповіщення населення в умовах надзвичайних ситуації.
- методичні настанови щодо дій лікаря під час розгортання етапів медичної евакуації.
- законодавчу базу щодо надання екстреної медичної допомоги, зокрема закон України

«Про екстрену медичну допомогу».

- основні невідкладні стани людини; принципи надання екстреної медичної допомоги.
- алгоритми надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах (за списком 3).

*Вміти:*

- розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності при надзвичайних ситуаціях та в бойових умовах.
- організувати та виконувати медичні заходи під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах.
- визначати невідкладні стани (за списком 3);
- принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; провести організаційні та діагностичні заходи спрямовані на рятування та збереження життя людини.
- надавати екстрену медичну допомогу при невідкладному стані (за списком 3).
- виконувати медичні маніпуляції при надзвичайних ситуаціях та в бойових умовах (за списком 5).
- приймати рішення про вжиття термінових заходів під час надання медичної допомоги.
- розгортати функціональні підрозділи етапів медичної евакуації.
- проводити заходи щодо індивідуального та колективного захисту від ЗМУ.

## ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

*Форми навчання.*

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

*Методи навчання.*

*Практичні заняття:*

- словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень;
- практичні методи: вирішення практичних кейсів, виконання індивідуального завдання.

*Самостійна робота:*

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять / самостійне опанування матеріалу за темами;
- самостійне виконання індивідуального завдання: розробка, підготовка доповідей та презентацій для захисту індивідуальних завдань.

## *Зміст навчальної дисципліни*

*Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого.*

Домедична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст. Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах мирного часу та бойових умовах. Правові аспекти надання домедичної допомоги. Місце та обсяг надання домедичної допомоги в бойових та небойових умовах. Огляд місця пригоди, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження. Контакт з постраждалим. Засоби особистої безпеки. Безпека в бойових умовах. Особливості огляду місця пригоди в бойових та небойових умовах. Проведення первинного огляду. Визначення рівня свідомості потерпілого. Види ушкоджень в бойових умовах. Засоби індивідуального медичного оснащення військовослужбовця. Алгоритми надання домедичної допомоги в секторах обстрілу та укриття.

### *ТЕМА 2. Кровотечі і методи їх зупинки.*

Причини і ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Техніка зупинки зовнішньої кровотечі: тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка, підняття кінцівки. Кровоспинні засоби на марлевій основі, техніка застосування. Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Причини і ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.

### *ТЕМА 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога.*

Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, рото горлових повітроводів). Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицеві маски, мішком АМБУ). Гострі порушення дихання в бойових умовах. Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення.

*ТЕМА 4. Види ушкоджень у бойових і не бойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах.*

Причини та ознаки ран м'яких тканин. Проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових поранень. Протекція ран накладанням пов'язок. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Поранення грудної клітки. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані. Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів. Надання домедичної допомоги при дорожньо-транспортній пригоді (ДТП). Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Тактика рятувальника при ДТП.

### *ТЕМА 5. Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях.*

Опіки, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і не бойових умовах. Відмороження, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і не бойових умовах. Траншейна стопа, замерзання, ознаки, домедична допомога в бойових і не бойових умовах. Гіпертермія, домедична допомога в бойових і не бойових умовах. Ураження електричним струмом, домедична допомога. Особливості ураження бойовими вогнесумішами, домедична допомога. Дії кислот і лугів, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різного походження.

### *ТЕМА 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах.*

Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судом, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні

невідомою речовиною, невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій. Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Домедична допомога. Допомога при ураженні електричним струмом, блискавкою.

#### *ТЕМА 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога.*

Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин. Домедична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами. Вражаючі фактори аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори. Домедична допомога в бойових та не бойових умовах.

#### *ТЕМА 8. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Медична евакуація.*

Організація та проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат. Алгоритм проведення медичного сортування. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. Організація та проведення переміщення (відтягування, винесення) пораненого в укриття у бойових (секторах обстрілу, укриття та евакуації) та не бойових умовах. Підготовка поранених (уражених) до евакуації. Медична евакуація. Організація надання допомоги під час транспортування в бойових (сектор укриття та евакуації) і не бойових умовах.

#### *ТЕМА 9. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога.*

Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях. Типові реакції медичних працівників на різні травматичні події. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів. Бойовий стрес і бойова втома: ознаки, профілактика та основні принципи надання домедичної допомоги в бойових (сектор укриття та евакуації) та не бойових умовах.

#### *ТЕМА 10. Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.*

Міжнародне гуманітарне право на захисті життя і здоров'я постраждалого населення. Конституція України про захист життя, здоров'я і безпеку людини. Кодекс цивільного захисту України. Закон «Про екстрену медичну допомогу». Державна політика у сфері забезпечення безпеки і захисту людей при надзвичайних ситуаціях. Єдина державна система цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, структура та режими її діяльності. Мета, завдання, принципи цивільного захисту населення і територій. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС України). Сили і засоби цивільного захисту. Поняття про надзвичайні ситуації. Класифікація та основні причини виникнення надзвичайних ситуацій в Україні. Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки.

#### *ТЕМА 11. Основи цивільного захисту населення.*

Оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Спостереження і контроль: об'єкти, сили і засоби, завдання у різних режимах функціонування єдиної системи захисту. Характеристика осередку радіаційного, хімічного і біологічного ураження. Класифікація дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, робота з ними. Засоби індивідуального захисту населення, класифікація. Засоби захисту органів дихання, класифікація. Особливості захисту органів дихання у дітей. Засоби захисту шкіри. Засоби колективного захисту, їх призначення та класифікація. Правила перебування у захисних спорудах. Поняття про карантин та обсервацію. Здійснення заходів екстреної і специфічної профілактики. Протиепідемічний режим. Планування діяльності, сили і засоби підрозділів психологічного забезпечення. Своєчасне застосування психопрофілактичних методів. Використання сучасних технологій психологічного впливу для нейтралізації негативного впливу на населення за умов НС.

*ТЕМА 12. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.*

Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Застосування профілактичних медичних препаратів, проведення необхідних гігієнічних та інших заходів. Основи планування і застосування медичних сил і засобів на випадок НС. Організація навчання населення основним правилам захисту і навичкам надання першої медичної допомоги. Підготовка та перепідготовка медичних працівників з надання екстреної медичної допомоги; Етапи медичної евакуації служби медицини катастроф територіальних центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (СМК ТЦ ЕМД та МК), їх організація та завдання. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій. Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій.

*ТЕМА 13. Організація цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів.*

Стійкість роботи лікувального закладу у надзвичайних ситуаціях, основні елементи. Оцінка стійкості роботи лікувального закладу, залежно від особливостей його розміщення і діяльності та основні напрямки і необхідні заходи для її підвищення. Медико-технічне забезпечення стійкої роботи лікувальної установи у надзвичайних ситуаціях. Забезпечення; стійкої роботи лікувального закладу за умов надзвичайних ситуацій. Планування заходів цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів. Формування цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів, їх призначення, застосування та дії за сигналами оповіщення. Система екстреної евакуації. Організація медичного забезпечення нетранспортабельних хворих. Організація евакуації лікувальної установи та фармацевтичного закладу.

*ТЕМА 14. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів.*

Основні завдання медичної служби Збройних Сил України в умовах збройних конфліктів, їх зміст і значення. Умови діяльності медичної служби та їх вплив на організацію медичного забезпечення військ. Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби. Роль і місце медичної служби Збройних Сил України в загальнодержавній системі надання медичної допомоги в умовах збройних конфліктів. Поняття про втрати особового складу військ. Визначення і класифікація санітарних втрат, їх характеристика. Величина санітарних втрат, фактори, що впливають на їх розміри. Сучасна структура санітарних втрат, її залежність від зброї, що використовує противник. Коротка характеристика вражаючих факторів сучасної зброї. Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.

*ТЕМА 15. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.*

Поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи. Поняття про етап медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги. Медичне сортування в бойових умовах. Визначення поняття, коротка характеристика. Основні завдання, принципи та організація медичного сортування. Медична евакуація, поняття, мета та порядок проведення. Санітарно-транспортні засоби для евакуації поранених і хворих. Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів в умовах проведення антитерористичної операції на сході України.

### ***Перелік рекомендованої літератури:***

#### ***Основна:***

1. Домедична допомога: Навч.-метод. посіб. для вищих мед. (фарм.) закладів. Схвалено МОЗ / О.Ф. Козлова. — К., 2017. — 49 с., іл., м'яка обкл.
2. Перша медична допомога: Підручник для мед. учил., коледжів, академій, інститутів медсестринства. 4-те вид., випр. Затверджено МОЗ / Петриченко Т.В. К., 2018. 272 с.
3. Екстрена медична допомога військовослужбовцям на догоспітальному етапі в умовах збройних конфліктів, за редакцією професора Бадюка М.І., навчальний посібник, – Київ.

– 2018 – 203 с.

4. Біобезпека, практичний poradник, за редакцією академіка НАМН України, доктора медичних наук, професора В.М. Запорожана, доктора медичних наук, професора М.І. Бадюка, Одеса, ОНМедУ – 2018 – 431 с.
5. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін..] – Київ. – 2016 – 400 с.
6. Екстрена медична допомога (вибрані аспекти): навчальний посібник / Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстренної медичної допомоги». – Донецьк: Ландон-XXI, 2014. – 320 с.
7. Стандарт підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини (видання 2). К: «МП Леся», 2015. – 148 с.
8. Стандарт підготовки «Фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї)» (видання 1) – Київ. – 2015 – 191 с.
9. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Рощина. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.

#### **Додаткова:**

1. Конституція України, 1996 (ст. 3, 16, 49, 50, 106, 138).
2. Закон України „Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення“ № 4004-ХІІ від 24.02.94 в редакції від 14.01.2021;
3. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”, від 05.07. 2012 р. №5081-VI.
4. Закон України „Про правовий режим надзвичайного стану“, 2000 (1, 4-9,13, 16, 27-29).
5. Закон України “Про Збройні Сили України”, Редакція від 28.07.2016р.
6. Закон України “Про військовий обов’язок і військову службу”, в останній чинній редакції від 30 березня 2017 року.
7. Указ Президента України від 16.01.2013 р. № 20/2013 «Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій»
8. НАКАЗ МОЗ України 19.03.2018 № 504 «Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги»;
9. Основи законодавства України про охорону здоров’я // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. В редакції від 31.12.2020
10. Кодекс цивільного захисту України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458).
11. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. – К.: “МП Леся”, 2014. – 430 с.

#### **Електронні інформаційні ресурси:**

1. Сайт Міністерства охорони здоров’я України, Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua/>
2. Сайт Верховної Ради України: Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: Режим доступу: <https://dsns.gov.ua/uk>
4. Європейська база даних «Здоров’я для всіх», Копенгаген: ЕРБ ВОЗ: Режим доступу: <https://gateway.euro.who.int>
5. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв’язку у сфері цивільного захисту» від 27 вересня 2017 р. №733 Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text>
6. Електронна бібліотека ОНМедУ Режим доступу: <https://onmedu.edu.ua/biblioteka/>

## **ОЦІНЮВАННЯ**

#### *Форми поточного контролю:*

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв’язання ситуаційних завдань за відповідними темами, оцінювання виконання індивідуальних завдань;

- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань.

### **Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю**

| <b>Оцінка</b>       | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Відмінно<br>«5»     | Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні практичні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє творче мислення. |
| Добре<br>«4»        | Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з розв'язання практичних ситуацій з теми заняття. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.                                           |
| Задовільно<br>«3»   | Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.                                                                                                                                                                 |
| Незадовільно<br>«2» | Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Ситуаційні завдання не виконує.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

#### *Форма підсумкового контролю: залік*

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

### **САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

#### *Самостійна робота:*

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

- самостійне виконання індивідуальних завдань, підготовка доповідей та презентацій для захисту індивідуальних завдань.

## **ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### *Політика щодо дедлайнів та перескладання:*

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

### *Політика щодо академічної доброчесності:*

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

### *Політика щодо відвідування та запізнь:*

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

### *Використання мобільних пристроїв:*

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

### *Поведінка в аудиторії:*

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти

Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.